

1. 2. Εισαγωγή – Η καμπύλη προσφοράς - Νόμος προσφοράς

1. Ποιος είναι ο σκοπός κάθε επιχείρησης;

Απάντηση: Σκοπός κάθε επιχείρησης, και οδηγός στη λήψη των αποφάσεών της, είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους. Το κέρδος προσδιορίζεται ως η διαφορά των συνολικών εσόδων μείον το συνολικό κόστος. Τα συνολικά έσοδα είναι το γινόμενο της τιμής επί την ποσότητα. Το συνολικό κόστος εξαρτάται από την ποσότητα. Ισχύει ότι:

$$\text{Κέρδος} = \text{Συνολικά Έσοδα} - \text{Συνολικό Κόστος}$$

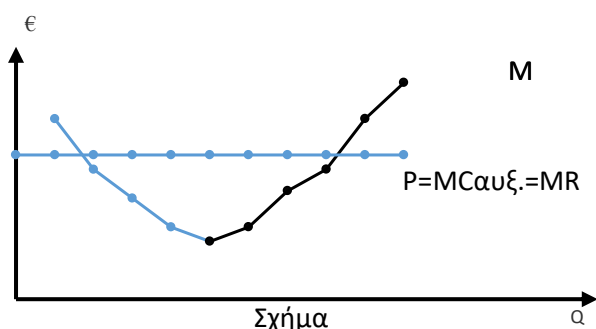
$$\text{Κέρδος} = P \cdot Q - TC(Q)$$

$$\text{Κέρδος}_{\max} = (P \cdot Q)_{\max} - TC(Q)_{\min}$$

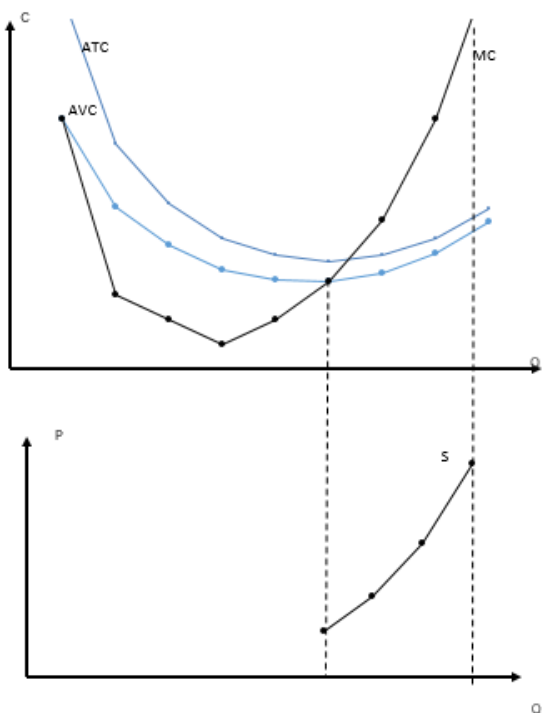
Εάν η τιμή του προϊόντος είναι σταθερή (πλήρης ανταγωνισμός*) και η επιχείρηση μπορεί να πουλήσει οποιαδήποτε ποσότητα θέλει να παράγει, τότε το κέρδος της επιχείρησης εξαρτάται από το κόστος και την παραγόμενη ποσότητα. Επομένως, στο βαθμό που η τιμή είναι δεδομένη, η επιχείρηση πρέπει να προσδιορίσει την ποσότητα που μεγιστοποιεί τα κέρδη της.

2. Πώς προσδιορίζει μια επιχείρηση την ποσότητα που μεγιστοποιεί τα κέρδη της;*

Απάντηση: Εάν η τιμή του προϊόντος είναι σταθερή, τότε η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να προσδιορίσει την ποσότητα που της δίνει τα μέγιστα κέρδη. Βραχυχρόνια, η συνθήκη μεγιστοποίησης του κέρδους προέρχεται από την ισότητα της τιμής με το αυξανόμενο οριακό κόστος ($P = MC_{\text{αυξ.}}$). Επομένως, καθώς μεταβάλλεται η τιμή του προϊόντος, η επιχείρηση ακολουθεί το αυξανόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους.

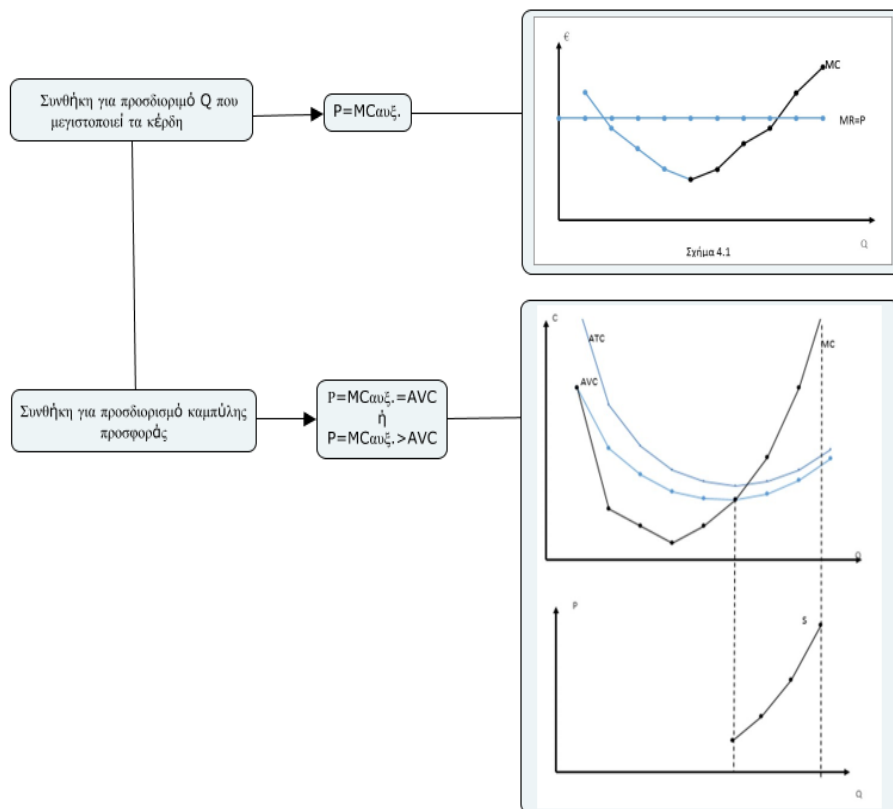
3. Πώς προσδιορίζεται η καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης;

Απάντηση: Η άριστη ποσότητα παραγωγής σε κάθε επίπεδο τιμής εξασφαλίζει την ελάχιστη δυνατή ζημία ή το μέγιστο δυνατό κέρδος. Ωστόσο, για να λειτουργεί και να προσφέρει η επιχείρηση τα προϊόντα της, θα πρέπει βραχυχρόνια να βρίσκεται σε καλύτερη θέση από όταν είναι κλειστή. Λειτουργεί όταν οι ζημίες της είναι μικρότερες από αυτές που θα είχε εάν ήταν κλειστή (για $Q = 0$, ζημίες = FC). Επομένως, για να συμφέρει την επιχείρηση να λειτουργεί, πρέπει τα έσοδά της να καλύπτουν το κόστος που δημιουργείται λόγω της παραγωγής, δηλαδή το μεταβλητό κόστος. Αποδεικνύεται ότι **το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους που βρίσκεται πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους αποτελεί την καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης (σχήμα 4.2)**. Επομένως η επιχείρηση **δεν προσφέρει, ή παύει να λειτουργεί**, για τιμές που είναι μικρότερες από το μέσο μεταβλητό κόστος. Η συνθήκη που δείχνει από πού ξεκινάει να παράγει και να προσφέρει η επιχείρηση είναι η εξής:

$$P \geq AVC \text{ ή } MC_{\text{αυξ.}} \geq AVC$$

ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ		
Συνθήκη προσδιορισμού Q για μέγιστα κέρδη		$P = MC_{\text{αυξ.}}$
Συνθήκη για καμπύλη προσφοράς		$P = MC_{\text{αυξ.}} \geq AVC$
Επίπεδο τιμής	Κατάσταση Λειτουργίας	Κερδοφορία
$P = MC_{\text{φθιν.}}$	Δε σταματάει να παράγει διότι αυξάνοντας την ποσότητα, αυξάνονται τα κέρδη	
$P = MC_{\text{αυξ.}} < AVC$	Διακοπή λειτουργίας	Δεν καλύπτει το VC, Ζημίες > FC
$AVC \leq P = MC_{\text{αυξ.}} \leq ATC$	Λειτουργία	Καλύπτει το VC, Ζημίες $\leq$ FC
$P = MC_{\text{αυξ.}} \geq ATC$	Λειτουργία	Καλύπτει το TC, Κέρδη

4. Τι δείχνει η καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης;

Απάντηση: Η καμπύλη προσφοράς δείχνει τις ποσότητες που είναι διατεθειμένη να παράγει και να προσφέρει η επιχείρηση σε κάθε επίπεδο τιμής.

5. Να διατυπώσετε το νόμο της προσφοράς.

Απάντηση: Όταν αυξάνεται η τιμή ενός αγαθού (*ceteris paribus*), τότε αυξάνεται η προσφερόμενη ποσότητα, και αντίστροφα, όταν μειώνεται η τιμή (*ceteris paribus*), μειώνεται και η προσφερόμενη ποσότητα.

Εξ αιτίας της ευθείας σχέσης τιμής και προσφερόμενης ποσότητας που περιγράφει ο νόμος της προσφοράς, η κλίση της καμπύλης προσφοράς είναι **θετική**.

3. Η αγοραία καμπύλη προσφοράς

1. Τι γνωρίζετε για την αγοραία καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης;

Απάντηση: Όπως υπάρχει διάκριση μεταξύ της ατομικής και της αγοραίας καμπύλης ζήτησης, έτσι υπάρχει και διάκριση μεταξύ της ατομικής προσφοράς της επιχείρησης και της αγοραίας καμπύλης προσφοράς. Η αγοραία προσφορά δείχνει σε κάθε επίπεδο τιμής την ποσότητα που είναι διατεθειμένες να παράγουν και να προσφέρουν όλες μαζί οι επιχειρήσεις του κλάδου στην αγορά. Είναι το **οριζόντιο άθροισμα** των ποσοτήτων όλων των επιχειρήσεων που προσφέρουν το προϊόν σε κάθε τιμή. Στη γραφική της παράσταση, η καμπύλη προσφοράς προκύπτει από το οριζόντιο άθροισμα των ατομικών καμπυλών προσφοράς. Η κλίση της αγοραίας καμπύλης προσφοράς είναι θετική, όπως και των ατομικών.

4. Η συνάρτηση προσφοράς

1. Τι εκφράζει η συνάρτηση προσφοράς, και ποιες μορφές μπορεί να λάβει;

Απαντήσεις: Ο νόμος της προσφοράς είναι αποτέλεσμα της μεταβολής των τιμών ενός προϊόντος οι οποίες επηρεάζουν την παραγόμενη και την προσφερόμενη ποσότητα. Ο νόμος ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι οι υπόλοιποι παράγοντες που επηρεάζουν την προσφορά του προϊόντος παραμένουν σταθεροί (*ceteris paribus*). Κάτω από τη συνθήκη *ceteris paribus*, η συνάρτηση προσφοράς της επιχείρησης έχει ως εξής:

$$Q_s = f(P)$$

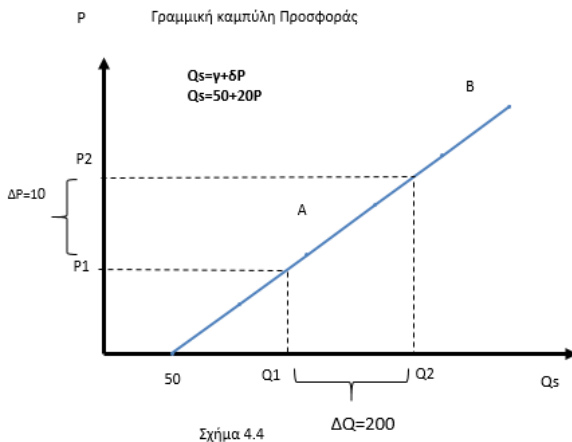
όπου Q_s = προσφερόμενη ποσότητα,

P = τιμή του αγαθού.

Η γραφική παράσταση της συνάρτησης είναι η καμπύλη προσφοράς. Η καμπύλη προσφοράς μπορεί να έχει διάφορες αλγεβρικές μορφές. Για ευκολία θα θεωρηθεί ότι η καμπύλη προσφοράς είναι **γραμμική ή ευθεία**, οπότε η μορφή της είναι

$$Q_s = \gamma + \delta P.$$

Ισχύει ότι $Q \geq 0, P \geq 0$.

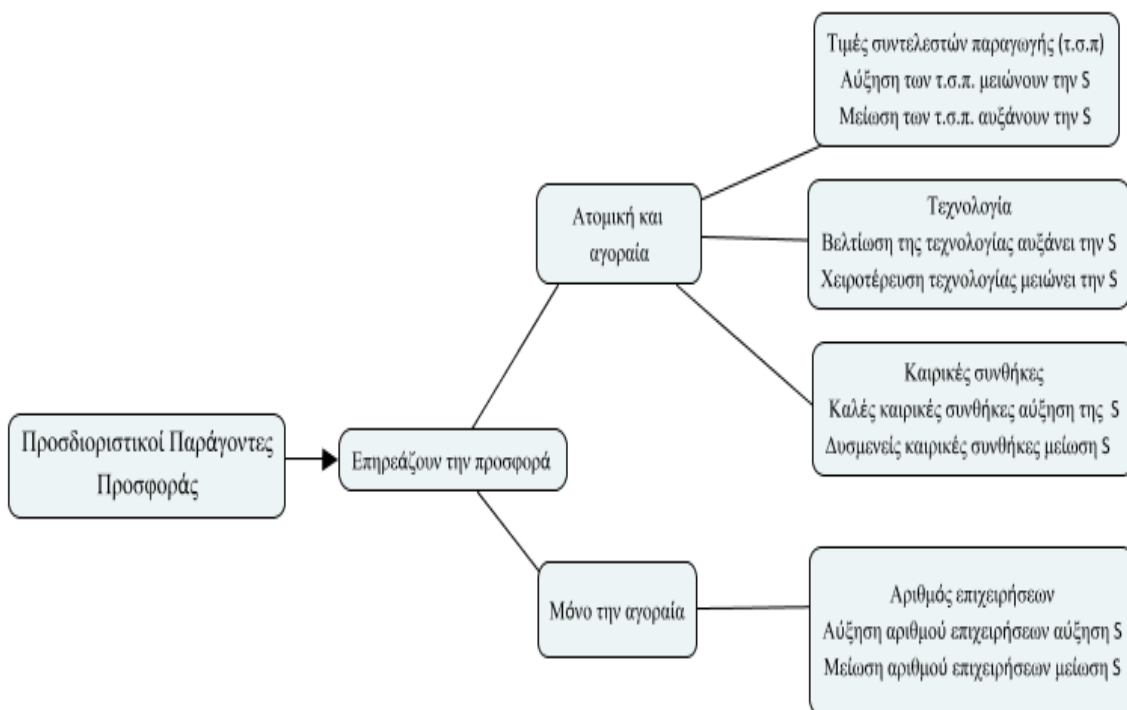

Το γ η σταθερά που δείχνει το σημείο τομής της καμπύλης προσφοράς με τον άξονα των Q , και μπορεί να είναι θετικός ή αρνητικός αριθμός ή μηδέν.

Ο συντελεστής $\delta > 0$ είναι πάντα θετικός αριθμός, διότι εξαρτάται από την κλίση ($\delta = 1/\text{κλίση}$), η οποία είναι θετική εξ αιτίας του νόμου της προσφοράς. Ισχύει ότι:

$$\delta = \frac{\Delta Q}{\Delta P}$$

5. Προσδιοριστικοί παράγοντες της προσφοράς

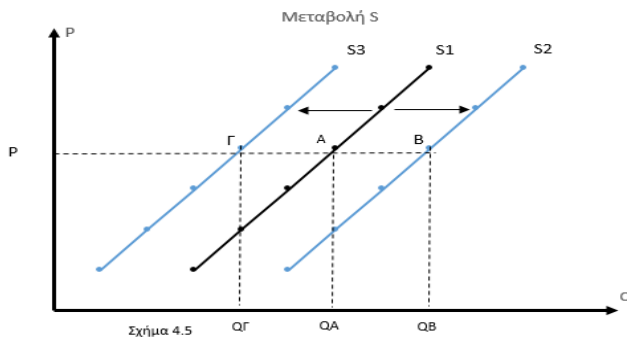

1. Ποιοι είναι οι προσδιοριστικοί παράγοντες της προσφοράς;

Απάντηση: Εκτός από την τιμή του προϊόντος, τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων την επηρεάζουν και άλλοι παράγοντες. Οι πιο σημαντικοί από αυτούς είναι:

1. Οι τιμές των συντελεστών παραγωγής
2. Η τεχνολογία
3. Οι καιρικές συνθήκες
4. Ο αριθμός των επιχειρήσεων

Η τιμή είναι ο παράγοντας που προσδιορίζει την προσφερόμενη ποσότητα, με την προϋπόθεση ότι οι υπόλοιποι παράγοντες είναι σταθεροί (*ceteris paribus*). Οι παράγοντες, εκτός της τιμής, προσδιορίζουν τη θέση της καμπύλης προσφοράς. Η μεταβολή τους μετατοπίζει ολόκληρη την καμπύλη προσφοράς (Σχήμα 4.5).

2. Να περιγράψετε πώς επηρεάζουν την προσφορά οι μεταβολές στις τιμές των συντελεστών παραγωγής ως προσδιοριστικός παράγοντας της προσφοράς.

Απάντηση: Οι τιμές των συντελεστών παραγωγής είναι οι αμοιβές τους και μπορεί να είναι ο μισθός (w), το ενοίκιο (r), οι τόκοι κτλ. Η μεταβολή της τιμής ενός ή περισσότερων παραγωγικών συντελεστών μεταβάλλει το κόστος παραγωγής της επιχείρησης.

- Αν υπάρχει **αύξηση** των τιμών των συντελεστών παραγωγής, αυξάνεται το κόστος του αγαθού για κάθε επίπεδο παραγωγής, και συνεπώς η καμπύλη του οριακού κόστους μετατοπίζεται προς τα πάνω και αριστερά. Επομένως, το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους, το οποίο από το σημείο που τέμνει το μέσο μεταβλητό κόστος και μετά αποτελεί την καμπύλη προσφοράς του προϊόντος, μετατοπίζεται προς τα αριστερά, άρα η προσφορά μειώνεται. Η καμπύλη προσφοράς μετατοπίζεται από τη θέση S_1 στη θέση S_3 , ενώ η προσφερόμενη ποσότητα στην τιμή P μειώνεται από Q_A αρχικά σε $Q_Γ$ (Σχήμα 4.5).
- Το αντίθετο συμβαίνει όταν **μειώνονται** οι τιμές των συντελεστών παραγωγής για το αγαθό, με αποτέλεσμα να μειώνεται το κόστος και η προσφορά ν' αυξάνεται. Η καμπύλη του οριακού κόστους μετατοπίζεται προς τα κάτω και δεξιά. Επομένως, το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους, το οποίο από το σημείο που τέμνει το μέσο μεταβλητό κόστος και μετά αποτελεί την καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης, μετατοπίζεται προς τα δεξιά, άρα η προσφορά αυξάνεται. Η καμπύλη προσφοράς μετατοπίζεται προς τα δεξιά στη θέση S_2 , ενώ η προσφερόμενη ποσότητα στο ίδιο επίπεδο τιμής P αυξάνεται από Q_A σε Q_B (Σχήμα 4.5).

3. Να περιγράψετε πώς επηρεάζει την προσφορά η μεταβολή της τεχνολογίας ως προσδιοριστικός παράγοντας της προσφοράς.

Απάντηση: Όταν μεταβάλλεται η τεχνολογία τότε μεταβάλλεται και η συνάρτηση παραγωγής. Η βελτίωση της τεχνολογίας **αυξάνει το προϊόν** μετατοπίζοντας τις καμπύλες του προϊόντος προς τα πάνω. Αυτό οδηγεί σε αύξηση των αγαθών που παράγονται με την ίδια ποσότητα συντελεστών παραγωγής, ενώ το αντίθετο συμβαίνει όταν η τεχνολογία χειροτερεύει.

- Αν βελτιωθεί η τεχνολογία και οι τιμές των συντελεστών παραγωγής παραμείνουν σταθερές, μειώνεται το μέσο και το οριακό κόστος παραγωγής, αφού με τους ίδιους συντελεστές παράγουμε περισσότερο προϊόν. Αποτέλεσμα είναι η μετατόπιση της καμπύλης προσφοράς προς τα δεξιά.
- Το αντίθετο συμβαίνει όταν η τεχνολογία χειροτερεύει, η καμπύλη προσφοράς μετατοπίζεται αριστερά.

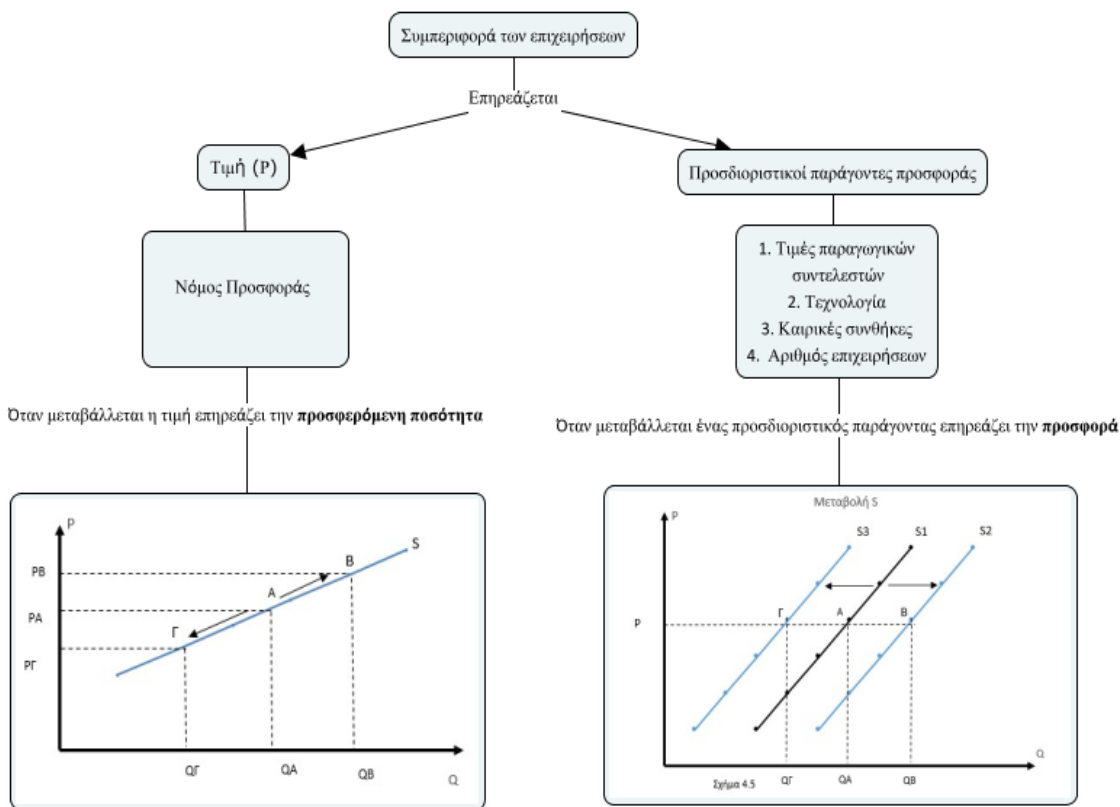
4. Να περιγράψετε πώς επηρεάζουν την προσφορά οι καιρικές συνθήκες ως προσδιοριστικός παράγοντας της προσφοράς.

Απάντηση: Ο παράγοντας αυτός επηρεάζει κυρίως τις **γεωργικές** επιχειρήσεις. Η επίδραση του είναι σημαντική για χώρες που παράγουν γεωργικά προϊόντα, όπως η Ελλάδα. Οι καλές καιρικές συνθήκες για την παραγωγή, αυξάνουν την προσφορά μετατοπίζοντας την καμπύλη προσφοράς προς τα δεξιά, ενώ οι δυσμενείς συνθήκες μειώνουν την προσφορά και μετατοπίζουν την καμπύλη προς τα αριστερά (Σχήμα 4.5).

5. Να περιγράψετε πώς επηρεάζει την προσφορά η μεταβολή του αριθμού των επιχειρήσεων ως προσδιοριστικός παράγοντας της προσφοράς.

Απάντηση: Όταν αυξάνεται ο αριθμός των επιχειρήσεων, αυξάνεται και η προσφορά μετατοπίζοντας την καμπύλη προσφοράς προς τα δεξιά. Το αντίθετο συμβαίνει όταν μειώνεται ο αριθμός των επιχειρήσεων, οπότε μειώνεται η προσφορά και η καμπύλη μετατοπίζεται προς τα αριστερά (Σχήμα 4.5). Ο αριθμός των επιχειρήσεων αφορά μόνο την **αγοραία** καμπύλη προσφοράς, ενώ οι προηγούμενοι παράγοντες επηρεάζουν τόσο την ατομική όσο και την αγοραία καμπύλη προσφοράς.

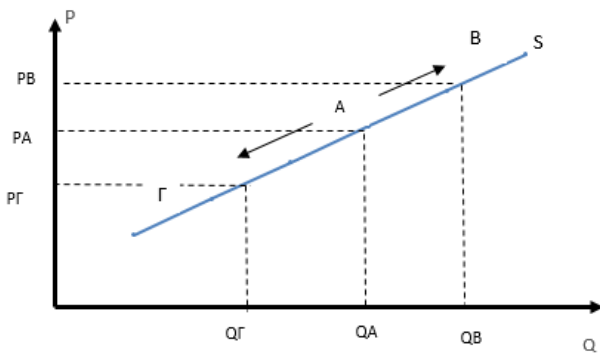
6. Μεταβολή της "προσφερόμενης ποσότητας" και μεταβολή της "προσφοράς"

1. Να περιγράψετε με τη βοήθεια των κατάλληλων διαγραμμάτων την περίπτωση της μεταβολής μόνο της προσφερόμενης ποσότητας ενός αγαθού.

Απάντηση:

Η μεταβολή στην προσφερόμενη ποσότητα ενός αγαθού αναφέρεται στη μετακίνηση από ένα σημείο σε ένα άλλο

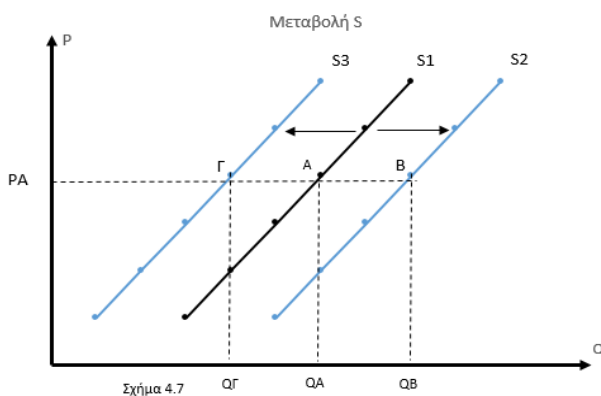

κατά μήκος της ίδιας καμπύλης προσφοράς, όταν μεταβάλλεται η τιμή του αγαθού, *ceteris paribus*. Έστω ότι η τιμή του αγαθού είναι P_A και η προσφερόμενη ποσότητα Q_A . Βρισκόμαστε στο σημείο Α της καμπύλης προσφοράς S. Αν η τιμή αυξηθεί σε P_B , τότε η προσφερόμενη ποσότητα θα αυξηθεί σε Q_B και θα μεταβούμε στο σημείο Β. Επομένως, όταν

Σχήμα 4.6

μεταβάλλεται η τιμή, ως συνέπεια του νόμου της προσφοράς, έχουμε μετακίνηση κατά μήκος της καμπύλης προσφοράς χωρίς να μεταβάλλεται η συνάρτηση προσφοράς. (Σχήμα 4.6)

2. Να περιγράψετε με τη βοήθεια των κατάλληλων διαγραμμάτων την περίπτωση της μεταβολής μόνο της προσφοράς του αγαθού.

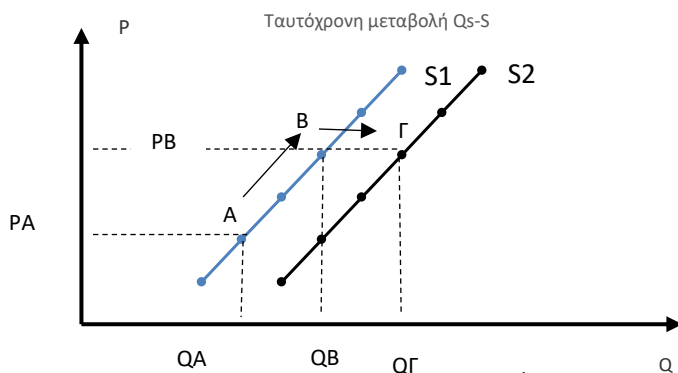
Σχήμα 4.7

Η μεταβολή της προσφοράς αναφέρεται στη μετατόπιση ολόκληρης της καμπύλης προσφοράς S. Αυτό συμβαίνει όταν η τιμή παραμένει σταθερή και μεταβάλλεται κάποιος άλλος **προσδιοριστικός παράγοντας** της προσφοράς (τιμές συντελεστών, τεχνολογία κλπ.). Έστω ότι η τιμή είναι P_A και η ποσότητα Q_A . Βρισκόμαστε στο σημείο Α. Αν έχουμε μια **ευνοϊκή** εξέλιξη σε έναν από τους παράγοντες της προσφοράς (π.χ. βελτίωση της τεχνολογίας), τότε αυξάνεται η προσφορά, επομένως έχουμε μετατόπιση της S_1 στη θέση S_2 και μετακίνηση στο σημείο Β όπου για την ίδια τιμή P_A αντιστοιχεί η ποσότητα

Q_B . Αν, πάλι, εάν έχουμε **δυσμενή** εξέλιξη σε έναν από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της προσφοράς (π.χ. αύξηση των τιμών των συντελεστών παραγωγής), τότε η προσφορά μειώνεται, επομένως η καμπύλη μετατοπίζεται στη θέση S_3 . Μετακινούμαστε στο σημείο Γ όπου στο P_A αντιστοιχεί η ποσότητα Q_Γ . Επομένως, **η μεταβολή των προσδιοριστικών παραγόντων της προσφοράς (*ceteris paribus*) μεταβάλλει την προσφορά, μετατοπίζοντας ολόκληρη την καμπύλη προσφοράς και μεταβάλλοντας τη συνάρτησή της.**

3. Να εξηγήσετε με τη βοήθεια των κατάλληλων διαγραμμάτων την περίπτωση της ταυτόχρονης μεταβολής της προσφερόμενης ποσότητας ενός αγαθού και της προσφοράς του.

Αν ταυτόχρονα με την μεταβολή της τιμής του αγαθού έχουμε μεταβολή και σε κάποιο προσδιοριστικό

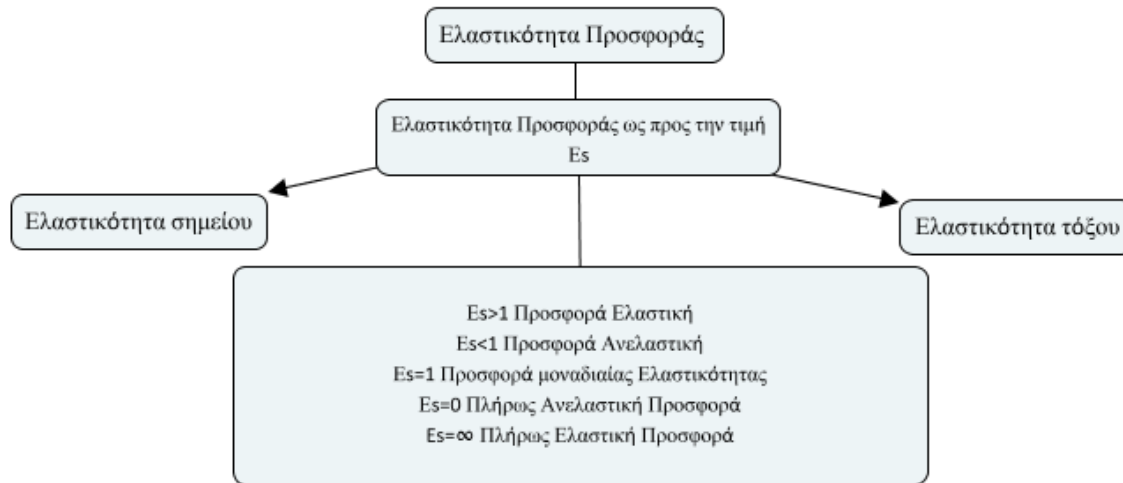

Σχήμα 4.8

παράγοντα, τότε δεν μπορούμε να γνωρίζουμε εκ των προτέρων το αποτέλεσμα των επιδράσεων στην προσφερόμενη ποσότητα. Αυτό θα εξαρτηθεί από το **πρόσημο** καθώς επίσης και από το σχετικό **μέγεθος** της μεταβολής της τιμής και του παράγοντα. Αν, για παράδειγμα, αυξηθεί η τιμή του αγαθού από P_A σε P_B και συγχρόνως μειωθεί το κόστος παραγωγής (π.χ. λόγω μείωσης της τιμής πρώτης ύλης), δηλαδή μετατοπιστεί η καμπύλη προσφορά στη θέση S_2 , τότε η ποσότητα του προϊόντος αυξάνεται από Q_A σε Q_Γ , λόγω του ότι και οι δύο μεταβολές τείνουν ν' αυξήσουν την προσφερόμενη

***Διευκρίνιση:** Δεν συγκρίνουμε τη μεταβολή της τιμής με τη μεταβολή του κόστους των πρώτων υλών, αλλά την επίδρασή τους στην προσφερόμενη ποσότητα. Εναλλακτικά η πρόταση θα μπορούσε να είχε διατυπωθεί ως εξής: «Ας μελετήσουμε μια περίπτωση όπου το μέγεθος της **επίδρασης** της μείωσης των τιμών των συντελεστών παραγωγής στην Q_s είναι μεγαλύτερο από το μέγεθος της **επίδρασης** της αύξησης της τιμής».

7. Η ελαστικότητα της προσφοράς

1. Τι μετρά και πώς υπολογίζεται η ελαστικότητα προσφοράς;

Απάντηση: Η σχέση τιμής και προσφερόμενης ποσότητας ενός αγαθού εκφράζεται από το νόμο της προσφοράς, γραφική παράσταση του οποίου είναι η καμπύλη προσφοράς. Οι καμπύλες προσφοράς διαφέρουν μεταξύ τους, ανάλογα με την ανταπόκριση της επιχείρησης στις μεταβολές της τιμής. **Η ελαστικότητα προσφοράς μετρά την αντίδραση της προσφοράς στις μεταβολές της τιμής και ορίζεται ως ο λόγος της ποσοστιαίας μεταβολής της προσφερόμενης ποσότητας προς την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής.**

$$E_s = \frac{\frac{\Delta Q_s}{Q_s} 100}{\frac{\Delta P}{P} 100} = \frac{\frac{\Delta Q_s}{Q_s} \%}{\frac{\Delta P}{P} \%} = \frac{\Delta Q_s}{\Delta P} \cdot \frac{P_1}{Q_{s1}} = \frac{Q_{s2} - Q_{s1}}{P_2 - P_1} \cdot \frac{P_1}{Q_{s1}} = +\alpha$$

, όπου α πραγματικός αριθμός.

Η ελαστικότητα προσφοράς είναι θετική, λόγω του ότι οι μεταβολές της τιμής και της προσφερόμενης ποσότητας είναι προς την ίδια κατεύθυνση.

8. Ελαστική και ανελαστική προσφορά και η επίδραση του παράγοντα χρόνου

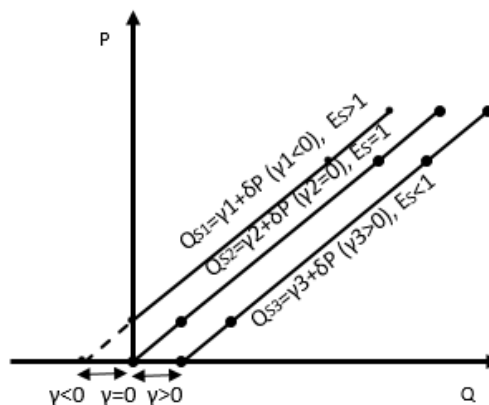
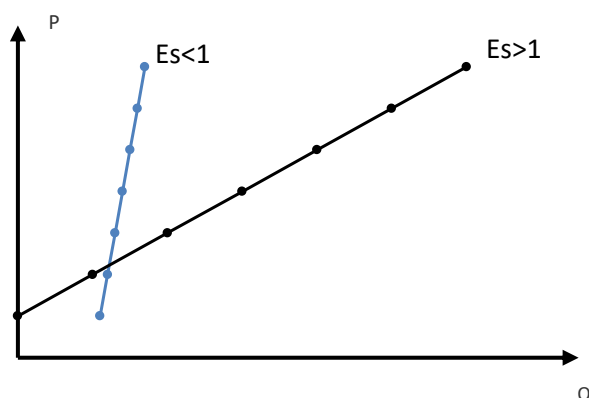
1. Πώς χαρακτηρίζεται η προσφορά με κριτήριο το μέγεθος της ελαστικότητας και πως επιδρά η E_s στη μορφή της καμπύλης προσφοράς;

Αν $E_s > 1$, η προσφορά είναι ελαστική, γιατί η ποσοστιαία μεταβολή της προσφερόμενης ποσότητας είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής (Σχήματα 4.9 α και β). Όταν η καμπύλη προσφοράς είναι γραμμική ($Q_s = \gamma + \delta P$) και $E_s > 1$, τότε το $\gamma < 0$.

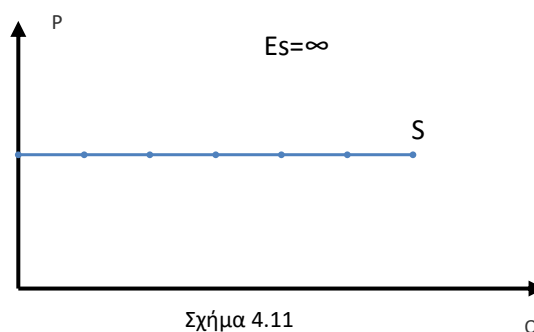
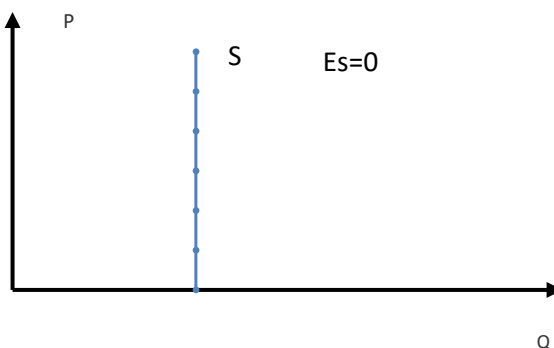
Αν $E_s < 1$, η προσφορά είναι ανελαστική, γιατί η ποσοστιαία μεταβολή της ποσότητας είναι μικρότερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής (Σχήματα 4.9 α και β). Όταν η καμπύλη προσφοράς είναι γραμμική ($Q_s = \gamma + \delta P$) και $E_s < 1$, τότε το $\gamma > 0$.

Αν $E_s = 0$, η προσφορά είναι πλήρως ανελαστική και αυτό αφορά κυρίως ευπαθή γεωργικά προϊόντα (π.χ. ροδάκινα) που δε μπορούν να διατηρηθούν και επομένως σε συγκεκριμένες περιόδους πρέπει να προσφερθούν σε οποιαδήποτε τιμή. (Σχήμα 4.10)

Αν $E_s = \infty$, η προσφορά είναι πλήρως ελαστική. (Σχήμα 4.11).

Σχήμα 4.9-β

Σχήμα 4.11

2. Πώς υπολογίζουμε την τοξοειδή ελαστικότητα προσφοράς;

Απάντηση: Αν υπολογίσουμε την ελαστικότητα όχι ενός σημείου αλλά ενός τόξου (AB), ο τύπος που χρησιμοποιούμε είναι:

$$E_{SAB} = \frac{\frac{\frac{\Delta Q_s}{Q_{sA} + Q_{sB}} \cdot 100}{\frac{\Delta P}{P_A + P_B} \cdot 100}}{2} = \frac{\Delta Q_s}{\Delta P} \cdot \frac{Q_{sA} + Q_{sB}}{P_A + P_B} = \frac{Q_{sB} - Q_{sA}}{P_B - P_A} \cdot \frac{P_A + P_B}{Q_{sA} + Q_{sB}} = +\alpha, \text{ όπου } \alpha \text{ πραγματικός αριθμός.}$$

Η ελαστικότητα τόξου είναι διαφορετικός τρόπος υπολογισμού της ελαστικότητας και χρησιμοποιείται όπως και η ελαστικότητα σημείου στον χαρακτηρισμό της προσφοράς ως ελαστική ή ανελαστική.

3. Ποιοι είναι οι προσδιοριστικοί παράγοντες της ελαστικότητας προσφοράς και ποιος από αυτούς είναι ο πιο σημαντικός;

Η ελαστικότητα προσφοράς εξαρτάται από τη δυνατότητα που έχει η επιχείρηση να **προσαρμόζει** την παραγωγή και την προσφορά της στις μεταβολές των τιμών. Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που επιδρούν σ' αυτό, όπως:

- ο χρόνος μεταβολής του κόστους παραγωγής,
- το μέγεθος της παραγωγής,
- το αντικείμενο εργασιών κτλ.

Ο σπουδαιότερος προσδιοριστικός παράγοντας της ελαστικότητας προσφοράς είναι ο **χρόνος**. Η επιχείρηση μπορεί να προσαρμόσει τα δεδομένα της καλύτερα όσο μεγαλύτερο είναι το χρονικό διάστημα προσαρμογής.

Αυτό σημαίνει ότι η ελαστικότητα προσφοράς είναι μεγαλύτερη στη μακροχρόνια περίοδο απ' ότι στη βραχυχρόνια περίοδο. Στη μακροχρόνια περίοδο μπορούν να μεταβληθούν όλοι οι συντελεστές παραγωγής.